

Võibolla pole kaugel aeg, kui meie lauluõpetuses tekivad erakoolid. See küll maksab, kuid tagab kvaliteetse hariduse ja õpilasel on võimalus valida."

Kui inimesele on antud suur anne, oleks kurb, kui see jääks majanduslike, materiaalsete probleemide tõttu välja arendamata.

Neeme Kuningas: *"Pedagoog peab olema nagu kullaotsija – tema töö on annet avastada. Kui näed, et keegi on väga andekas ja väärrib arendamist, peaks meie väikese rahva puhul olema fondid või eraldised, mis võimaldaksid vajalikku tööd teha."*

Kas praegu on laulja elukutse piisavalt väärtustatud?

Peeter Hillep (Action): *"Sellel maal küll mitte. Ei tea, kui paljud meie kambast kümne aasta pärast veel teatritööd teevad. Kui viiskümmend protsenti teeksid, siis on hästi. Aga ma kahlen selles."*

Ümbritsev maailm pole praegu ergutavaks keskkonnaks kunstnikule. Suured muudatused ja ümberkorraldused, mis on toimunud Euroopas, Venemaal ning meil, on tavaliselt tekkinud pärast suuri sõdu, purustusi, hävingut. Oleme siiani füüsilistest va-

pustustest pääsenud, kuid psüühilist pinget ja koormust pole sugugi vähem. Meie ümber ja meis endis toimub kogu aeg muutusi. Näeme iga päev varjamatut võimujanu, rahaahnuust, valet, reetmist, vägivalda. Ei häbeneta spekulatsioone ideede, suhete, olukordade ja võimaluste ärakasutamisel. Elame ajastul, mida üha enam valitseb majandus. Väärtushinnangud on muutunud.

Neeme Kuningas: *"Meile tundub sageli, et teatritegemine, muusikaga tegelemine on juba iseenesest suur väärtus. Et see peaks olema nagu käsn, mis imeb enda juurde noori, kes on auahned ja tahavad seda tööd teha. Aga noored on palju pragmaatilisemad, nad pole nii romantilised nagu oldi varem. Siis peeti eduks ja kordaminekuks, kui saadi laval esineda. Siis oli see eneseteostus läbi muusika, läbi teatrikunst. Muu elu ei seganud seda omamoodi kapseldumist illusioonide maailma, mida teatrikunst võimaldas. Olen tähele pannud, et vanem põlvkond ei suuda alati aru saada, miks noortel pole senist auhnuust teatris läbi lüüa. Aga ma võtan mütsi maha nende noorte ees, kes praegu muusikat õpivad."*

Vasakul: Action: Võmmide jaoks pole me ju inimesed. Me oleme räpased retsihakatised. Eks me siis peamegi need olema.

Action – Peeter Hillep ja teised "Jetsid" 1993. aasta lavastuses.

Mis võib olla parem Ameerikast! Rosalia – Katrin Lehismets, Anita – Mare Väli 1993. aasta lavastuses.

Noortel on nüüd tohutult rohkem valiku- võimalusi. Maailm on lahti: tegutse, vaata, reisi, uuri! Aga valida ja otsustada on palju raskem. Inimese elu on tee iseenda juurde, nagu ütleb Hermann Hesse. Suur kunst on kuulata seda, mis on meie enda sees, säilitada oma Mina.

Neeme Kuningas: *"Ma ei tea, kas nad praegu seda tajuvad, aga küllap nad mõistavad, et kõik see, kuidas nad omavahel läbi said, kulisside taga suhtlesid, sõbrad nagu nad on – kogu see energia tuli ka lavale, kas siis teadlikult või ebateadlikult. Paljudele sobis tema osa niivõrd hästi, et ma praegu ei oskagi mõelda, et seda keegi teine oleks võinud mängida. Mulle näis tol ajal, et Konservatooriumis on sobiv seltskond tudengeid – see oli üks põhjus, miks tükk sai valitud. Aga ma pean ütlema, et keegi ei mänginud seal iseennast. See oli ikkagi näitlejatöö, tõeline ümberkehastumine. Ah sina mängisid iseennast või?!"*

"Mina üritasin!" – "Mina ka!" – "Mina ka..."

"Retsid" ja "retsidiivad" naeravad.

"Sinus peab ju siis midagi kriminaalset

olema." Repliik oli mõeldud Actionile – ühele agressiivsemale ja metsikumale "Jetside" kambast. Tema sügavale peidetud haavatauvust: "Võmmide jaoks pole me inimesed, oleme räpased retsihakatised. Eks me siis peamegi need olema!" mängis Peeter Hillep meisterlikult välja. See oli üks värvikamaid osatäitmisi.

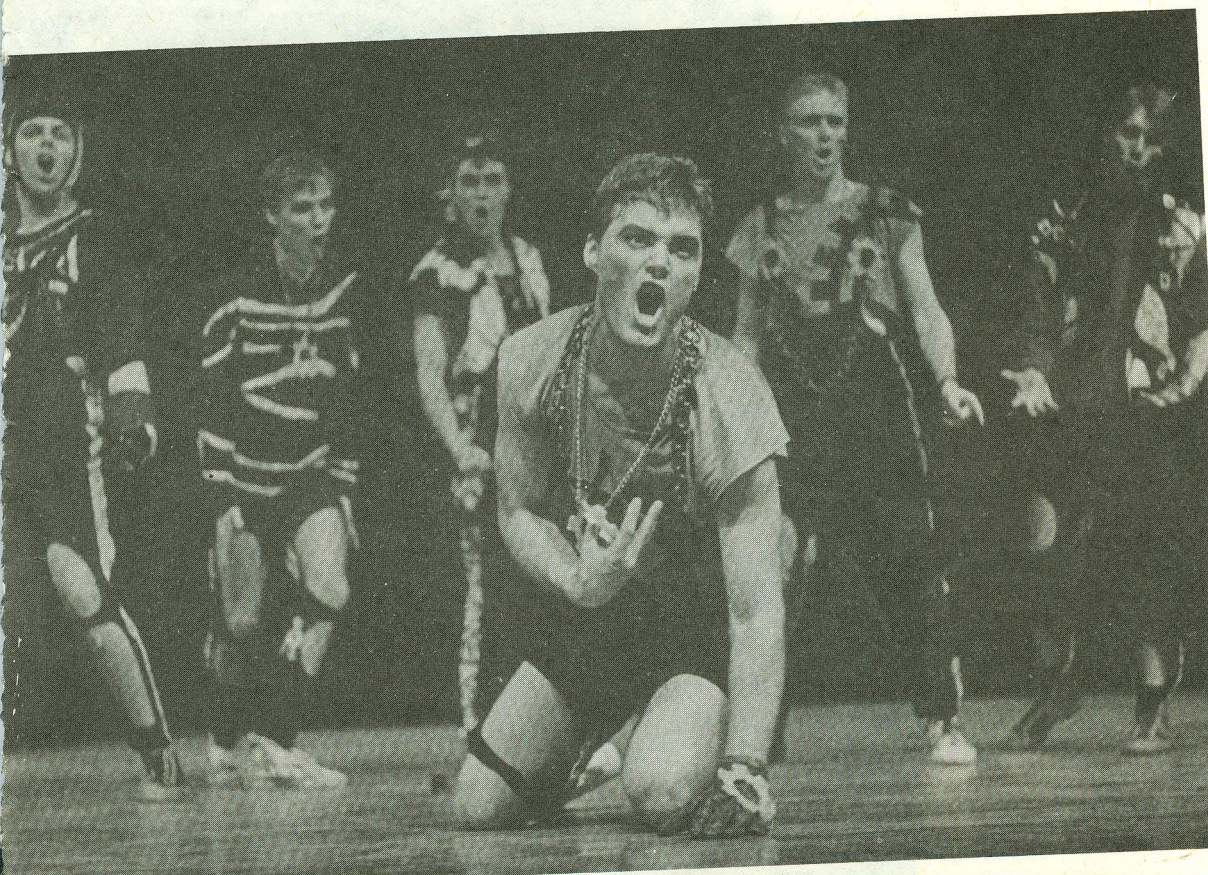
"Kui ajakirjanduses väideti, et mis tunne on iseennast mängida, mõtlesin küll, et no kuidas siis iseennast," arutab Mare Väli (Anita).

Kas "ausas löömas" saadud sinikad on jõudnud paraneda?

"Hambajäljed on veel alles," naeravad. "Tony põlved on sinised – põlvitamisest."

TONY JA MARIA – kaks peategelast, kelle ümber tegevus keerleb.

MARIA – TIJU KÜTT. Säravate pruunide silmadega tumedajuukseline puertoriiko- tüdruk. Siiras ja soe osatäitmine, kauni tämbriiga kande v hää. Armastuseloo viis ta

traagilise lõpuni kasvava emotsionaalse pingega, mis on nii noore näitleja juures suur saavutus.

TONY – TOOMAS TOHERT. Vaba lauline liikumine, soe ja tähelepanelik suhtlemine partneriga, ilusa tämbriga hää, intensiivne tooniandmine ja hea fraseerimisoskus – kõik vajalik kujuneda meie laival välja- paistvaks laulvaks näitlejaks.

ANITA – MARE VÄLI. Veetlev rasketes tantsustseenides, suurepärase vokaalselt. Tema Anita – Bernardot tuliselt armastav temperamentne ja sarmikas neiu, kes oma traagikat sügavalt läbi elades suudab kaasa tunda ka Maria murele. Muusikali ühe raske- ma rolli meisterliku esitamisega pälvis ta publiku sooja tähelepanu.

BERNARDO – LAURI VASAR. Uhke, oma rahva traditsioone austav, silmatorkavalt kauni sirge rühi ja väerika hoiakuga oli ta puertoriikolaste kamba "Haide" tõeline juht. Suhtlemisel "Jetsidega" oskas Lauri välja mängida oma kangelase väliselt vaos- hoitud pinge, mis lõpuks siiski pidi katkema. Geenide kaudu on Lauri Vasar üks nendest, kel eelmise lavastusega seos on. Hea an-

samblitunnetus, eeskujulik kontakat partne- riga, musikaalsus meenutab tema isa Tony osas.

ANYBODYS – SILVA VALDT. See poistekampade julma arveteklaarimise vahel süstikuna õiendav tüdruk jääb oma hea füü- sisevaldamisega kindlasti kauaks meelde.

Peale eespool nimetatute olid vestlusrin- gis veel Arab – Toomas Tõnts, Snowboy – Aimar Tammel, Big Deal – Erki Peinar, Die- sel – Martin Lume ning puertoriikotüdrukud Teresita – Margit Saulep ja Marguerita – Maire Haava. Kõik nad olid laival oma osas individuaalselt erinevad, igauks lisas oma emotsionaalse esinemisega särava värvitooni kollektiivsele loomingu. Isikupärase ja ere- da karakteri kujundasid veel Rauno Elp – Riff, Jaak Jõekallas – Baby John, Dmitri Hartchenko – Tiger, Ain Anger – Chino, Kat- rin Lehismets – Rosalia ning täiskasvanute osades Peeter Oja – Schrank, Tiit Tralla – Doc, Karli Kannelmäe – Krupke.

Ervin Öunapuu vaimukas lavakujundus jättis ruumi ja võimaldas mitmel tasapinnal tegutseda.

Neeme Kuningas: "Kõik need raudkonstruktsioonid olid "Estonia" dekoratsioonide laost. Vasakut kätt oli "Hovantššina" torn, paremat kätt "Montmartre'i kannikese" torn, keskel "Romeo ja Julia" konstruktsioon. Aga võimenduse kasutamine läks kalliks maksma. Õnneks nad ei teadnud, kui palju maksis ripats, mis neil küljes oli, muidu poleks nad vist julgenud nii aktiivselt tegutseda. Mulle tundub," pöördub lavastaja oma jüngerite poole, "et kui teil oleks olnud võimendusega laulmise kogemusi rohkem, oleksite nõudnud tohutult igasuguseid monitore ja värke. Aga õnneks ei osanud te seda väga tahta."

Diesel (Martin Lume): "Võimalused olid ju piiratud."

Peeter Hillep (Action): "Võimas oli küll laulda, kui sa iseennast ei kuule. Tekkis mingi ühine meel dirigendiga, kuigi tuli ka seljaga tema poole olla."

Tiiu Kütt (Maria): "Dirigendiga oli koostöö väga hea. Oleme ju algajad ja ta jälgis ning ütles igauht meist."

Siin nad on – põlvkond, kes 21. sajandil hakkab ajalugu kujundama. Ja Euroopa pole enam kusagil kaugel, ta on siinsamas meie tänases päevas oma teed otsivas noores inimeses. Need noored on oma sõpruskonnas osa võtnud ühisest loominguist ja ükskõik, mida nad ka tulevikus tegema hakkavad, jääb see kogemus nendega.

Leonard Bernsteini "West Side Story" esietendus toimus Tallinna Linnahallis 15. oktoobril 1993. Lavastuse teksti- ja noodimaterjalid saadi firmalt "Music Theatre International" New Yorgist kuueks etenduseks.

Lavastaja – Neeme Kuningas; dirigent – Tarmo Leinatamm; koreograaf – Mait Agu; kujundus – Ervin Õunapuu; kostüümid – Reili Evert, Liina Keevallik; näitejuht – Helgi Sallo; repetiitor – Ülle Ulla.

Kolmandat aastatuhandet kujundama hakkav põlvkond oma "guru" Neeme Kuningaga pärast Leonard Bernstein muusikali "West Side Story" suure menuga möödunud etendusi Tallinna Linnahallis. On veebruar 1994.

